

PsittaScene Vol. 24 nr 3, augusti 2012
Översättning Tiina Håkans/Lars Persson

www.parrots.org

sweden@worldparrottrust.org

Innehåll

- 2 Från direktören – Jamie Gilardi
- 3 10 år – blåstrupig ara
- 8 Få och långt emellan dem – mindre gultofskakadua
- 12 Profiler inom bevarandet - Stewart Metz – Indonesiska papegojprojektet
- 14 En berättelse om två parakitarter - BFDV – Mauritius och New Zealand
- 18 PsittaNytt – papegojhändelser och nyheter
- 19 WPT- kontakter
- 20 Papegojor i det fria – rödpannad kakariki

Från direktören

Blåstrupiga aror, mindre gultofskakaduer och gråpapegojor är väldigt olika fåglar men de har en sak gemensamt. De nästan älskas till döds av människan. Arabestånden ödelades under 70- och 80-talen, kakaduorna under 80- och 90-talen och gråpapegojorna, är jag rädd att säga, decimeras påtagligt idag.

Jag tror du kommer att uppskatta detta nummers berättelser om vårt arbete under de senaste årtiondena med att rädda den blåstrupiga aran och om vårt första år med att rädda den mindre gultofskakaduan.

Många av er känner till att gråpapegojan har varit i nyheterna nyligen då deras öde beslutades av CITES sekretariat i Schweiz. Dammet har inte skingrats än men jag kan dela med mig av två sidor av saken, en bra och en dålig.

Först de goda nyheterna: då vi fick reda på att CITES skulle ta upp frågan om ett stopp på handeln från Kamerun och kanske Kongo så antog vi att papegojentusiaster skulle vilja låta

sina röster bli hörda. Gjorde du det! Vi använde i varje fall varje möjlighet vi kunde komma på och vi skickade ut informationen och inom 10 dagar hade vi knappt 42 000 namnteckningar från över 135 länder! Jag kan inte säga hur uppmuntrande det var att se denna slags snabba och översvallande entusiasm som välldes fram för att stoppa handeln med gråpapegojor (jakos).

De dåliga nyheterna: forskare som inte brydde sig, allmänheten samt egna regler som gjorde att CITES åter öppnade för export från Kamerun med 3 000 fåglar per år. Samma sak hände tidigare med den mindre gultofskakaduan. Tiotusentals fortsatte att fångas medan CITES funderade över handelsrestriktioner. På liknande sätt har över 80 000 gråpapegojor fångats sedan CITES undersökning av denna handel på allvar började för över 10 år sedan. Förhoppningsvis är det inte för sent att rädda både Timnejakon och gråpapegojan (jakon) men för att detta ska ske måste ett stopp på all legal jakt/infångande ges högsta möjliga prioritet.

Tack för ditt stöd och hjälp oss på olika sätt att nå detta mål kommande år.

Jamie Gilardi
Direktör

På våra omslag

FRAMSIDAN Såsom med andra vita kakaduer så är de (i detta fall Timorkakaduan, *Cacatua sulphurea parvula*) bullersamma och deras ljusa vita fjäderdräkt gör dem lätta att upptäcka och följa även utan kikare. Undersökning av dessa sällsynta fåglar på åtskilliga indonesiska öar visar att de vilda populationerna är under ökande hot. Se "Få och långt emellan", sidan 8. © Mehd Halaouate

BAKSIDAN En rödpannad kakariki (*Cyanoramphus novaezelandiae*) på Tiritiri Matangi Island, Nya Zeeland. Dessa fåglar tar sig som synes relativt långt ner nära marken för att äta de inhemska linblommorna. Detta beteende gör det lättare för forskare och ger dem möjligheten att fånga och undersöka fåglar med avseende på BFDV, en virusjukdom på näbbar och fjädrar. Se "en berättelse om två papegojarter", sidan 14 © Steve Murphy

Att besvara frågan om hur många blåstrupiga aror som finns är inte lätt. Deras habitat, den säsongsmässigt översvämmade trädlösa slätten (savannen) i norra Bolivia, är svår att nå och fåglar kan finnas över ett relativt stort område trots fåglarnas begränsade utbredning. Försök har dock gjorts att uppskatta deras antal baserat på undersökningar av de fåglar man känner till. Under tidigt 80-tal gavs information från lokalbefolkningen om ett uppskattat antal varierande från 500 till 1 000 individer.

Emellertid hade under sent 80-tal flertalet försvunnit. 1992 upptäckte Jordan och Munn en liten population som gav hopp om att kunna öka denna arts antal. Alltsedan dess har oberoende undersökningar givit konstant lågt antal observerade fåglar och uppskattningen av populationen ligger idag mellan 120-200 individer. Det är svårt att använda denna begränsade data för att bestämma populationsstorleken från år till år och mellan olika platser, men det finns ändå tillräckligt med bevis för att fastslå den kritiskt låga tätheten av

blåstrupig ara. Detta bekräftar den akut kritiskt hotade statusen hos denna art och den är följaktligen en av de mest sällsynta av alla papegojor.

Sedan 2002 har bevarandet av den återstående vilda populationen av blåstrupig ara (*Ara glaucogularis*) varit i fokus i det intensivt pågående WPT-projektet. Detta projekt har utvecklats till ett komplext bevarandeprogram som inte bara består i populationsundersökning och i sökande efter ytterligare platser där fåglar finns utan också i undersökningar av habitat och direkt skydd av bon samt spridning av information till lokala och nationella grupper.

Hot och aktioner

Vårt pågående bevarandeprojekt för blåstrupiga aror fokuserar på direkta bevarandeaaktioner som syftar till långvariga lösningar. Men först var det nödvändigt att identifiera de hot som mötte arorna och göra upp planer för var och en av dessa begränsande faktorer.

Handel med vilda fåglar. Handel är hotet mot många papegojarter och överexploatering är särskilt allvarligt på grund av fåglarnas låga reproduktivitet. Handel med vilda fåglar skulle snabbt förstöra den återstående vilda populationen och är en allvarlig fråga som kräver omedelbar uppmärksamhet.

Intensiteten i handeln med blåstrupiga aror är under sent 70-tal och tidigt 80-tal troligen orsaken till de nutida låga populationssiffrorna. Positivt nog har rapporterade händelser med handel i vår tid varit minimala, mest troligen på grund av artens låga antal, dess skyddade status i Bolivia samt vår närvaro i hela häckningsområdet.

Brist på hålrum för bon. Bra naturliga hålrum har visat sig vara en mycket begränsande faktor som tidigt identifierats för de blåstrupiga arorna. Över tiden har vi experimenterat med olika holkar för att avgöra vilka som fåglarna accepterar och framgångsrikt använder. Vi har försökt med olika material, orientering, former, storlekar och dimensioner på öppningarna. Arorna undersökte nyfiket alla modellerna och till slut lade de ägg mestadels i vertikala träholkar med stora ingångar. Vi har nu holkar i alla områden som vi vet att arorna normalt häckar i.

Sedan 2007 har 4 par använt holkar i elva olika försök. Holkarna fyller ett nödvändigt behov för fåglarna och de är också säkrare än naturliga hålrum. Holkar översvämmas inte, vilket är ett vanligt problem med naturliga hålrum, och de angrips mera sällan av rovdjur. Bin är också ett mindre problem vid användande av konstgjorda holkar, särskilt de som är gjorda av PVC, eftersom bin tenderar av överge dessa holkar efter ett antal månader. Holkar är också lättare och säkrare att skydda och tillgå för forskare och minskar störningen runt boet.

Misslyckande vid häckning. Häckningen misslyckas av ett antal orsaker. Rovdjurs påverkan har historiskt varit främsta problem. Lösningen på detta problem är utmanande för det kan vara svårt att identifiera rovdjuren. Försvar mot rovdjur är nu installerat vid alla boplatser. Åtgärderna kan vara mycket enkla som metallremсор som glänser runt trädstammarna och grenarna och placerade på så sätt att de förhindrar klättrande rovdjur. Genom frivilliga har vi dagligen täta observationer vilkas närvaro också ger ett bra skydd. Vi har också installerat

övervakningsutrustning och kameror inuti bona för att identifiera besökare. Vi kan se ett förvånande stort antal besökare runt bona och de vanligaste är enorma kackerlackor samt grodor och fladdermöss.

För att hjälpa föräldrarna att försvara sina bon har vi försökt minska tiden de behöver för att söka föda vilket ofta är på långt avstånd. Vi gör detta genom att lägga *Motacú*-palmnötter som är favoritföda nära några av de aktiva bona. Därför var 2010 första året någonsin utan rovdjursangrepp på bona.

Översvämningar. Regnen kan tidvis vara obarmhärtiga med säsonger som kan vara plågade av störtskurar. I det förgångna har hållrum för bon fyllts med vatten vilket lett till att det varken blir ägg eller ungar. Lyckligtvis har vi identifierat alla dessa bon som lätt drabbas av översvämningar och gjort dräneringshål eller tak för att skydda fåglarna från denna betydande naturkatastrof. Till vår glädje har inga bon översvämmats sedan 2008.

Häststyng. Då häststyngsägg tar plats på en ara så tar sig dessa parasitlarver under huden. De är vanligen godartade särskilt för större arter. Emellertid har vi förlorat mycket unga ungar (omkring 5 dagar) på grund av häststyng. Vi har också haft äldre ungar (omkring 45 dagar) som infekterats och i detta fall är det möjligt för oss att ta bort larverna utan att skada ungarna.

Reduktion av ungar. Ett naturligt fenomen som begränsar de blåstrupiga arornas återväxt i antal beror på att färre ägg läggs. Det är ett vanligt resultat på grund av den normala kläckningsasynkronin hos papegojor. Det händer då de ungar som kläcks först är större och starkare och utkonkurrerar därmed de mindre och senare kläckta ungarna (se foton på sidorna 4 & 6). Resultatet blir att endast en unge blir flygg och det är inte tillräckligt för återväxt! På grund av detta så bevakar vi bon dagligen och identifierar varje unge eller ungar som behöver stöd och hjälper dem genom att handmata dem. Tack vare vår handmatning har inga ungar dött sedan 2007 och inga ungar har dött på grund av konkurrens och vi har ökat det genomsnittliga antalet flygga ungar per bo från en till två.

Planer för framtiden

Verkligheten är den att den blåstrupiga aran är beroende av skyddsåtgärder. Detta betyder att vi tror att populationen inte kan överleva utan betydande proaktiva åtgärder för bevarande. Aktionerna inkluderar men begränsas inte till alla de åtgärder som vi har arbetat med det senaste årtiondet såsom att öka tillgängligheten till bomöjligheter, skydda aktiva bon mot rovdjur, öka ungars överlevnad och etablera skyddade områden.

Dessutom satsar vi på några nya åtgärder kommande år:

a) för att säkerställa den långsiktiga genetiska variationen hos blåstrupig ara (*Ara glaucogularis*) i Bolivia har vi anammat uppfödning i fångenskap och ett frisläppningsprogram. Fåglar kommer att uppfödas på plats i ett uppfödnings- och frisläppningscentrum på skyddad statlig mark med tillstånd av den bolivianska regeringen.

b) för att avgöra de viktigaste platserna för frisläppning och kandidatfåglar för varje plats så kommer vi att analysera den genetiska variationen på vilda och uppfödda individer och

identifiera potentiella frisläppningsplatser baserade på kvalitén på tillgängliga habitat och vilka hot som föreligger.

c) för att bättre förstå hur dessa arter utnyttjar habitatet så kommer vi att använda telemetri och satellitövervakning. Benisavannerna förblir översvämmade 6 månader varje år och det är omöjligt att följa flockarna under säsongen då de inte häckar. På grund av detta har vi ingen information om hur de rör sig. Om vi vet var fåglarna är under resten av året kommer det att hjälpa oss att föreslå skyddade områden för de blåstrupiga.

d) för att öka medvetandet och försvaret för denna art inom Bolivia och internationellt kommer vi att utveckla och sprida tryckt material, även på webben. Dessutom kommer vi att publicera artiklar i populärpressen och undersöka hur väl och effektivt materialet tas emot.

Under detta årtionde med hållbara och kollektiva ansträngningar har många viktiga upptäckter gjorts om de blåstrupiga arornas habitat, deras unika ekologi och de faktorer som begränsar deras återhämtning. Nyckelfaktorer är skyddet och skötseln av bon i det fria, återupprättning av valda habitatområden som påverkats av boskapsskötsel samt utbildning av lokala innevånare för att säkerställa långsiktiga skötselstrategier.

Denna arts framtid kommer att avgöras av de åtgärder vi vidtar under kommande år. Det är brådskande och behovet är stort. Vi uppskattar och välkomnar ditt stöd med att hjälpa denna akut hotade art.

Bidrag från: Igor Berkunsky, José A. Díaz Luque, Federico P. Kacoliris, Gonzalo Daniele, Steve Milpacher, James D. Gilardi, & Steve Martin. *Editerad av* Joanna Eckles

Faktaruta:

Status: Akut hotad. Finns endast i de säsongsmässigt översvämmade trädlösa slätterna (savanner) i norra Bolivia.

Vild population:

115-120 kända individer

Reproduktion:

10-15 häckande par per år

Fokus på projektet: Arten blev återupptäckt i fritt tillstånd 1992. Sedan 2002 har intensivt bevarandearbete utförts av World Parrot Trust-biologer för att identifiera och lösa de kritiska frågor som försenar återhämtningen hos denna population.

Bildtexter:

World Parrot Trust har haft ett team i fält i Bolivia sedan 2002 som arbetar med att bevara den blåstrupiga arnen, en kritiskt hotad art. Ovan, projektledaren Igor Berkunsky som kontrollerar hälsotillståndet hos en unge.

Överst:

Ungar som är nära att bli flygga; dagen då boet lämnas; en välmående, frisk unge på 2 månader; succé med holkar; installationen av en PVC-holk förutsätter samarbete.

Blåstrupig ara, favoritberättelser

Under senare delen av 2005 iakttog vi noga ett av de få framgångsrika blåstrupiga araparen. De hade ett bo i ett unikt hålrum med ett ovanligt ingångshål på sidan och flera ingångar. Deras unge var i superbt tillstånd och var 1 eller två veckor från att bli flygg. Normalt efter det att papegojor har matat sina ungar på morgonen flyger många långt bort för att söka föda, putsa sig, vila osv. Men denna dag var föräldrarna nära boet. Det var fascinerande att iaktta dem. De var avslappnade och putsade varandra och uppskattade uppenbarligen varandras närvaro. Vid ett tillfälle så lutade och vilade honan sitt huvud mot hanen och båda satt blickstill. För att fullständiga detta fängslande scenarium så satt föräldrarna så att de faktiskt kunde se sin unge i boet och ungen kunde se dem.

Vi kan aldrig veta vad som motiverar papegojor att skapa dessa starka band och att hålla ihop dessa under årtionden. Och det är inte alltid förståndigt att överföra mänskliga känslor på djur men det var ändå spännande att få denna korta och förtjusande insyn i en vild papegojfamiljs intima värld. Jag fick i alla fall en känsla av att det fanns något i dessa föräldrars lugna tillfredsställelse i sin relation, deras boplatz och deras unge som gav mig hopp om att dessa akut hotade fåglar kan komma tillbaka från randen av utrotning.

-Jamie Gilardi, WPT Director

Det var inte en vanlig dag. En tekniker vid "National Natural Resources Agency" ledde vårt arbete med att förbättra vårt "Rescue Center" (räddningscentrum). Vi beslutade oss för att besöka en plats där vi vanligen lyckas finna aror. Vi närmade oss till fots bakom några palmer när vi hörde en grupp blåstrupiga aror bakom inhägnaderna.

Det första vi lade märke till var ungarnas rop i flocken. Den första gruppen fåglar vi såg bestod av 5 fåglar i en familj, föräldrarna och 3 ungar! Fåglarna var så vackra i soluppgångens ljus. Vi tittade närmare och JA! Alla tre ungar hade ringar och de lyste i solljuset. Vi var lyriska. Det fanns inget bättre man kunde visa, särskilt för den besökande teknikern. Det var första gången han såg blåstrupiga aror.

Vi började titta närmare på trädet och fann fler fåglar! Till vår förvåning var de också märkta med ringar! I ett enda träd hade vi sju märkta fåglar samt ett annat vuxet par. Vi hörde ett annat rop 100 m bort och där på en av holkarna satt ett annat par.

Jag kan inte föreställa mig något bättre som kan summera alla våra bevarandeåtgärder med de blåstrupade arorna. Alla dessa märkta aror som vi skött, några hade vi matat, några var infekterade av häststyng som vi tagit bort. Och dessa vuxna par som använde vår holk – det var så fint.

-Igor Berkunsky - Blue-throated Macaw Project Leader sedan 2007

Då jag tog del i det blåstrupiga araprojektet 2008 så hade jag en otrolig passion för papegojor. Jag såg verkligen framemot att bli volontär i Bolivia.

Den första säsongen var svår med ogynnsamma förhållandena vilket orsakade att få papegojor, även de blåstrupiga, fick häcka var som helt inom territoriet. Jag var glad över att

återvända 2009. Vi hade alla gott hopp om goda resultat för den nya säsongen. Och saker och ting föll på sin plats med gott resultat. Vi fann bon tidigt på säsongen.

Två av tre ägg kläcktes i det bo jag hade under uppsikt. Först så matade föräldraparet båda ungarna men snart så började den minsta ungen diskrimineras. Möjligheten att ungen skulle dö framstod som stor. Det var ett kritiskt ögonblick och det var uppenbart vi behövde assistera ungen genom matning. Om inte skulle den dö.

Om vi emellertid hjälper dessa små ungar under den första kritiska perioden börjar vanligen föräldrarna att mata dem igen. Det är exakt vad som hände! Så snart som den lille kunde ta för sig gentemot sin bror då föräldrarna kom med mat började den växa på ett tillfredsställande sätt. Snart började vi se båda ungarna kika ut från boets ingång. Det var en ny värld för dem därutanför. Det tog lång tid för dem att anpassa sig men slutligen fyra månader efter det att vi funnit äggen var båda ungarna flygga och det endast med två dagars mellanrum.

Det är omöjligt att beskriva vad jag kände då jag såg den lilla ungen, som vi hjälpte, flyga ut ur boet. Det var underbart att få erfarenhet av hela processen från att finna ägg och delta hela vägen tills dess att ungarna var flygga!

Vi tog oss fram till häst vår sista fältdag till en boskapsranch där ett flygplan skulle plocka upp oss. Där såg jag föräldrarna och båda ungarna flyga ut ur skogen. Jag kunde se alla fyra flyga fritt och jag är säker på att de sade "tack" till oss. Det var definitivt ett av de bästa ögonblicken jag hade under den tid jag utförde fältarbete.

-José Antonio Díaz Luque, Field assistant, Blue-throated Macaw Project

Jag kommer ihåg första gången vi såg en blåstrupig ara flyga fritt. De är fantastiska flygare och underbara tillskott vid våra utbildningsinriktade uppvisningar. De tar upp hela himlen då de seglar högt över scenen.

De är de mest destruktiva papegojorna i hela vår samling! De tuggar på allt och vad som helst. Blad, trädgrenar och leksaker som vi tillhandahåller modifieras och förstörs inom minuter. Holkarna till häckande fåglar måste ersättas varje år. Men det mest fascinerande för mig är hur fort en blåstrupig kan ta sig ut från en bur. De speciella skruvarna som håller ihop buren är en utmanande underhållning för dem. Nästan alla paren vet hur man ska ta bort skruvarna. Ett par tog bort 20 skruvar på mindre än en timme! Vi modifierar nu burarna så att alla skruvar är på utsidan. Det stoppar dem ändå inte från att sticka ut näbben genom gallret och att arbeta med skruvarna eller öppna hållare och öppna dörren.

De blåstrupiga kan vara lite aggressiva efter några år. De är definitivt "svåra" papegojor. Men de är otroligt vackra och intelligenta fåglar och spektakulära i flykt. Jag ser verkligen framemot den dag då våra fåglar kan återvända till sitt hemland och ses mot Bolivias himmel. - *Steve Martin, Natural Encounters, Inc.*

Häckningssäsongen 2007-2008 innebar ett rekord med en överlevnad av 2 och 3 ungar per bo. Här under är den första familjen utav fem vilda blåstrupiga aror som registrerats (januari 2008).

Få och långt emellan dem – att rädda den mindre gultofskakaduan

Av Dudi Nandika & Dwi Agustina (Konservasi Kakatua Indonesia)

Bidrag av: Stewart Metz ("The Indonesian Parrot Project"), Jamie Gilardi, Mehd Halaouate & Steve Milpacher (World Parrot Trust)

Det kan vara svårt för en papegojentusiast att föreställa sig att en vit kakadua med gul tofs kan vara kritiskt utrotningshotad nära den större gultofskakaduan (*Cacatua galerita*). Emellertid, medan Australiens mest ikoniska papegojart frodas, så är en av dess närmaste släktingar, den mindre gultofskakaduan (*Cacatua sulphurea*) i allvarlig numerär minskning. Den är nu ansedd att vara en av världens mest sällsynta papegojor.

Framtiden för den mindre gultofskakaduan är osäker. Under de senaste 40 åren har populationen kraftigt minskat uppskattningsvis mer än 80 %. Fågelns krav på habitat är flexibelt så minskningen beror nästan helt på ohållbar exploatering för handel. Storskalig nedhuggning och omvandling av skog till jordbruksmark i deras habitat har förvärrat förlusten. Faktum är att på Sumba Island har minskningen under de senaste hundra åren varit parallell med förlusten av användbart habitat. Användningen av pesticider sedan 1989 är ett annat potentiellt hot.

World Parrot Trust (WPT) började samarbeta med "Indonesian Parrot Project" (IPP) och "Konservasi Kakatua Indonesia" (KKI), ett samarbete som blev ett flerårigt projekt med syfte att studera och bevara den mindre gultofskakaduan. Vårt kombinerade arbete att rädda denna hotade art fokuserar främst på:

- Forskning i fält med syfte att få bättre förståelse för artens ekologi och hur den använder sin miljö;
- Arbete med att räkna fåglar för att ha tillgång till det aktuella antalet fåglar som finns i det fria;
- Utbildning för att nå lokalbefolkningen för att få dem att förstå värdet av att hålla dessa fåglar i det fria och att engagera folk i arbetet. Genom att utbilda dem lokalt så hoppas vi att de också ger stöd åt forskare och lokala skötare i deras hjälp till fåglarna.

Stabsmedlemmar från alla tre organisationerna bidrog till denna ansträngning. Det mesta av arbetet i fält har utförts av en stab bestående av Dudi Nandika och Dwi Agustina, forskare från Indonesien samt Mehd Halaouate, professionell fältguide och indonesiske programdirektören för World Parrot Trust.

Teamet initierade undersökningar av mindre gultofskakaduan (*Cacatua sulphurea*) för att få ny information om den återstående vilda populationen och för att förstå behoven så att denna kakadua ska överleva. Tråkigt nog fann vi att det under de senaste 10 åren blivit betydligt färre fåglar.

I fält

Det finns fyra generellt accepterade subarter (tre av dem är endemiska i Indonesien och en av subarterna delas med Timor Leste): 1) mindre gultofskakadua (*C. s. sulphurea*) som finns på Sulawesi; 2) Timorkakadua (*C. s. parvula*) finns över Nusa Tenggara (en halsbandslik kedja av öar i södra delen av Indonesien) med den största populationen på Komodo/Rinca Islands

och på Timor Leste 3) mellanstor gultofskakadua (*C. s. abbotti*) finns endast på Masakambing Island i centrala Javasjön; och 4) orangetofskakadua (*C. s. citronocristata*) som endast finns på Sumba Island (karta på sidan 9).

De första studierna började i september 2011 då ett lag från KKI/IPP reste till Masakambing. I januari och februari 2012 reste de till Sumba. En senare tripp från mars till juni gjordes även med Dudi och Dwi (KKI/IPP) tillsammans med Mehd och Jamie Gilardi (WPT). De reste hundratals mil per flyg, med båt och till fots och besökte åtskilliga öar i Indonesien för att få fram dessa fåglars aktuella status.

Komodo National Park, East Nusa Tenggara: Här finns kanske det största antalet mindre gultofskakadua. Analyser av satellitbaserade kartor visar att av alla undersökta områden kan här fortfarande finnas substantiella skogsområden.

Ironiskt nog kan det konstateras att kakadupopulationen på denna ö har dragit nytta av skyddet och bevarandet av Komodovaranen (*Varanus komodoensis*). Ungarna står visserligen under häckningssäsongen på unga varaners meny eftersom reptilerna tillbringar sina unga livs tid uppe i träden för att undvika bli bitna av sina föräldrar. Det är lätt för en ung varan att ta sig in i ett bohållrum och ta för sig av det som finns inuti. Framtida ansträngningar att skydda papegojan kommer utan tvekan att innebära skydd av kakaduornas boplatser från detta rovdjurstryck.

Pasoso Island, Central Sulawesi: Denna ö utgör en av de bästa möjligheterna för denna arts framtid. Fåglarna finns fortfarande i relativt stor omfattning och viktigast är att de kan skyddas med minimal insats av medel och ansträngning. Bästa sättet att uppnå detta är att involvera de fem familjer som finns på ön i bevarandearbetet. Liksom som på Komodoön så gynnas kakaduan av ett lokalt bevarandeprogram för havssköldpaddor. Olikt Komodo med sin berömda ödlepopulation utgör sköldpaddorna ingen fara för kakaduorna.

Manupeu Tanah Daru National Park & Poronombu Forest vid Sumba, East Nusa Tenggara: På några plaster på Sumba är kakadupopulationerna fortfarande stora nog för att bevarandearbetet ska fortsätta. Det är hög prioritet att implementera olika sätt att gynna förutsättningarna för fåglarnas häckning och skydda bona. Passande boträd är få och konkurrensen mellan olika fågelarter är stor.

Vid andra platser såsom i skogen i Poronombu är det största problemet att skogen är utanför nationalparkens gränser. Om än kakaduorna är officiellt skyddade så är boträden och växtligheten som möjliggör föda det inte och nedhuggning av träd sker fortfarande för lokal användning som byggnadsmaterial. Antalet mindre gultofskakadura kanske inte kommer att öka här och fåglarna kan försvinna från denna region. Enda sättet att rädda Poronombuskogen är att förklara denna region för naturreservat eftersom den är för liten att bli nationalpark.

En annan faktor som utan tvekan kommer att påverka den mindre gultofskakadupopulationen är utvidgningen av jordbruksmark som sker på hela Sumba, där varenda liten landfläck nyttjas för risodlingar och ris har blivit stapelföda på ön. Majs, papaya och andra grönsaker och frukter tjänade tidigare som supplement i kakaduornas diet men dessa födoämnen är mer och mer begränsade. Utan dem måste fåglarna helt lita på vad den krympande regnskogen producerar.

Masakambing Island, Masalembu, East Java: De senaste 15 åren har populationen av mellanstor gultofskakadua (*Cacatua sulphurea abbotti*) endast varit 5 till 10 individer, vilket gör den till den mest sällsynta av alla kakaduor. Under fältarbeten från september till november 2011 och sedan igen under 2012 fann vi 15 kakaduor, en tydlig ökning, som inkluderade 5 vuxna par (uppenbarligen tydliga par), en tonårshane och två ungfåglar. Pågående utbildningsinsatser på öarna som initierats av KKI/IPP, inkluderande skolbesök, posters och presentationer verkar fungera, eftersom fågelpopulationen förblir intakt och ökar långsamt.

Framtida utsikter

På några öar är utsikterna för den mindre gultofskakaduan mer desperata än på andra. Att prioritera vilket område som man ska fokusera på är vitalt och på samma gång ett svårt beslut att ta. På några ställen finns det så många faktorer som påverkar fåglarna att bevarandet av arten på dessa platser är mer eller mindre omöjligt att uppnå. Som indikerats så tycks situationen vara mer kritisk än vad vi tidigare kände till såsom på Sulawesi. Resultaten från fältarbetet används för att formulera och implementera vidare bevarandeansträngningar på nyckellokalerna där vi kan få största påverkan. Dessa ansträngningar kommer troligen att innebära:

Forskning i fält: Att utföra fågelräkning för att få en riktig uppfattning om rådande vilda populationsstorlek, tillgången på föda, habitat användning och att identifiera orsakerna till dålig reproduktion.

Samhällsinblandning och utbildning: Att implementera ett C-A-P (Conservation, Awareness and Pride)-program för skolbarn och vuxna på flera öar och koordinera programmet och att få respons på resultaten. Dessa åtgärder som IPP och KKI tagit fram har visat sig vara väsentliga och effektiva i att påverka den lokala attityden samt har gynnat skyddet av kakaduor i stället för att se dem som en resurs för infångande.

Bevarande: Att maximera artens reproduktiva potential genom implementering av resultat för att undvika rovdjursangrepp, att underhålla naturliga bon för att undvika översvämning och förstörelse samt att erbjuda holkar för att öka tillgängligheten till bon. Vi syftar också till att bygga upp lokal kapacitet genom att utbilda lokala forskare och projektdeltagare.

Reducera illegal handel med vilda fåglar: Att rekrytera lokala personer med ansvar för bevarande och officiellt lagkunniga personer och byledare för att arbeta med oss i ansträngningarna att med eftertryck påverka icke-hållbar fångst av fåglar och det kritiska behovet av att minska denna.

Papegojarter som hotas av utrotning är inte isolerade till vildmarkerna i Central- och Sydamerika utan kan återfinnas inom alla biogeografiska regioner där papegojor finns. IPP/KKI- och WPT-teamet visar att program på plats i utvecklingsländer kan uppnå betydande förändring med små resurser i att ta upp frågan om minskningen av hotade arter och genom samarbete och byggande av kompanjonskap på lokal nivå.

Den mindre gultofskakaduan och dess subarter kommer att få hjälp av många organisationer för att populationen ska stabiliseras och framtida populationer kan garanteras. IPP/KKI och WPT är fast beslutna att stödja det arbete som behövs för att uppnå detta mål.

Erkännande: Detta viktiga arbete under 2011/12 gjordes möjligt genom fantastiskt finansiellt stöd genom "Ocean Park Conservation Foundation" (Hong Kong) och "Disney Worldwide Conservation Fund".

Faktaruta:

Mindre gultofskakadua (*Cacatua sulphurea* sp.)

AKA Lesser Sulphur-crested Cockatoo

Extremt sällsynta och är nu klassificerade av IUCN som akut kritiskt hotade med en populationsminskning på mer än 80 %. Föreslaget släkte och alla underarter har minskat till små kvarblivna populationer på några få hundra fåglar som är spridda över hela Indonesien. Tre subarter, mindre gultofskakadua (*C.sulphurea*), mellanstor gultofskakadua (*C.abbotti*) och orangetofskakadua (*C.citronocristata*) är de mest hotade. Hot finns som exploatering av fåglar för handel samt avskogning för virkeshantering och för jordbruk. Underarten *parvula* (Timorkakadua) finns i ett något större antal men är ändå under 1 000 fåglar.

Bildtexter:

(medurs ovanifrån) Ett par av mellanstor gultofskakadua (*Cacatua sulphurea abbotti*) inspekterar ett hål i ett träd;

Orangetofskakadua (*C. s. citronocristata*) som ropar på en gren på ön Sumba;

Timorkakadua (*C. s. parvula*) på Nusa Penida, en ö på Balis sydkust;

Forskarna Dudi Nandika och Dwi Agustina iakttar en Komodovaran på Komodoön – där kakaduur finns.

(på motsatt sida) mellanstor gultofskakadua (*C. s. abbotti*)

(medurs ovanifrån)

Ett utbildningsprogram som heter C-A-P (Conservation, Awareness, Pride) engagerar både ungdom och vuxna;

Ett skolbesök på Sumba;

Mellanstor gultofskakadua (*C. s. parvula*) på Nusa Tenggara;

Holkar under konstruktion - Sumba.

(motsatt sida) Mellanstor gultofskakadua (*C. s. parvula*)

Bevarandehjälte – Stewart Metz

Stewart Metz har varit läkare i 32 år och tagit examina vid Yale University och Yale Medical School. Han är utnämnd till professor i medicin vid två stora universitet innan han lämnade disciplinen medicin 2001 för att hänge sig åt papegojor – särskilt deras välbefinnande i fångenskap och bevarande i det fria.

2002 utnämndes Stewart som direktör och CEO i "Indonesian Parrot Project" (sedermera kallat "Project Bird Watch"), en icke-statlig organisation som arbetade för bevarande av indonesiska papegojor.

Vilken var din första erfarenhet av papegojor? Jag besökte ett "papegojzoo" i Miami med min familj. Alla papegojorna var fascinerande men jag fångades av en Moluckkakadua (*Cacatua moluccensis*). Sedan efter 6 månaders studier om skötsel av papegojor särskilt kakaduur fick jag min första fågel, en vittofskakadua (*C. alba*). Ett år senare tog jag hem

“China,” en Moluckkakadua som kom att spela en viktig roll i att ändra mitt liv till bevarande av papegojor.

Hur blev du medveten om de utmaningar som sällskapspapegojor möter? Jag insåg snabbt deras speciella behov i fångenskap. Jag insåg också att många av dessa känsliga varelser inte behandlades väl i hemmen. Mina initiala tankar hade fokus på utbildning och att stödja nya lagar som åtminstone garanterade samma minimumvård som katter och hundar får. Mitt första infall i dessa frågor var att 2001 grunda “World Parrot Welfare Alliance” med hjälp och stöd av Jamie Gilardi och World Parrot Trust. Denna handling som fick begränsad framgång öppnade mina ögon för problemen.

Fokuserade du först på vilda papegojors eller sällskapspapegojors välfärd? Jag arbetade först med problemen att hålla papegojor i fångenskap men jag såg större möjligheter att ta mig an problemen i det vilda, särskilt Indonesien, där så lite relativt sett har gjorts. När jag upptäckte att det gryende Internet praktiskt taget inte hade någon information om vilda indonesiska papegojors status antog jag att här kunde det finnas en roll för mig.

Berätta om dina resor för att se och hjälpa papegojor. Jag reste först till Indonesien 2001 och inte särskilt förvånande till Seram. Det var då och förblir en magisk plats. Jag hade också turen att “följa papegojorna” till Brasilien, Ecuador, Belize, Costa Rica och Australien.

Den indonesiska sambandet till kakaduer var delvis ett resultat av det komplexa beteendet, skönheten och intelligensen som jag kommit att uppskatta, särskilt hos Moluckkakaduan, men också förstärkt av min egen fågel “China”. Jag såg emellertid vid denna tid att dessa fantastiska egenskaper lätt kunde stagnera i fångenskap. När jag slutligen kom till Seram så imponerades jag av bybornas vänlighet i denna avlägsna del av arkipelagen. Jag har aldrig upplevt någon hotfull situation under mina 11 år där. Den deprimerande fattigdomen tillsammans med den spridda avsaknaden av känsla för fåglars välfärd och bevarande slog mig naturligtvis först. För att förtjäna folks tilltro och samarbete var det kritiskt att vi inte lämnade platsen efter ett eller två år efter det att arbetet gjorts. Så många västerlänningar hade kommit, studerat djuren och skogen där och sedan lämnat dem när studierna var avslutade.

Du har kommit i kontakt med många människor under ditt arbete med bevarande av papegojor i Indonesien. Hur har denna erfarenhet påverkat dig? Jag har haft så många otroliga erfarenheter! En som lärde mig mycket och som särskilt står ut även efter så många år rör Sopi, en kakaduafångstman på Seram Island. En dag sade Sopi till mig: “Fader, vi vet nu att det var fel att fånga papegojor; du har visat oss på något bättre.” Jag påminde honom att de som fångar papegojor inte har gjort något fel, de gjorde det för att fattigdomen tvingade dem till det. Inte lång tid därefter fick Sopi cancer som snabbt spred sig i hans kropp och förvandlade den tidigare starka och stolta mannen till en svag och rädd.

Några månader senare, det var 2006, så återvände vi till Seram för den första frisläppningen av rehabiliterade kakaduer tillbaka till det fria. Omedelbart efter frisläppningen så skyndade vi till byn för att se hur Sopi mådde.

De berättade för oss att han hade dött bara för några minuter sedan samtidigt med frisläppningen av kakaduer. Just innan han dog hade han frågat “har fåglarna släppts?”

Det tycks som om Sopi fått sin frihet från lidande just vid samma tid som kakaduorna fick sin frihet. Han dog i den klinik som vi, medlemmar av "Indonesian Parrot Project" (IPP), med medel från Seacology, hade byggt för byborna. Jag inbjöds till hans begravning, en ära som sällan förärades främmande personer, och ombads sitta nära Sopi endast i närvaro av hans änka och prästinnan. Jag fick sedan äran att vara den förste som spred blomblad i hans grav. Min värderade bekantskap med Sopi satte ett mänskligt ansikte på fågelfångare och påminner oss om att det inte är rätt att demonisera dem. Sopi fick mig också att inse att fattigdom inte kan dölja den grundläggande godheten hos många människor.

Vad tycker du har varit de mest framgångsrika åtgärderna för att förbättra för sällskapsfåglar? Som situationen är i Indonesien är utbildning (ett paradigmskifte på sättet som vi ser och behandlar fåglar) och förstärkning av lagstiftningen är det som ger störst hopp om en förbättrad och hållbar situation. Förbättring i veterinärvård förblir kritisk. Ironiskt nog framfördes principerna för deltagande behandling av papegojor tidigt av författare såsom C. France på 1800-talet och C. England på 1900-talet och dessa skrifter har återupptäckts av beteendexperter.

Berätta mer för oss om det indonesiska papegojprojektet. IPP startade faktiskt 1999 såsom "Project Bird Watch". Jag blev direktör 2002 och vi ändrade vårt namn till IPP. Jag tror att vår framgång främst ligger i vårt program för undervisning av barn om behovet att bevara livsmiljön. Att se stolta Seram-barn iakttäcka vår frisläppning av kakaduer tillbaka till det fria är en stor del av vårt program. Jag anser att vår "Rehabilitation and Release Program" på Seram till stor del är en framgång, inte på grund av det relativt begränsade antalet frisläppta kakaduer (redan omkring 150) utan på grund av frisläppning med fanfarer som har hjälpt barnen att uppskatta sina speciella fåglar.

Efter att ha arbetat omkring 8 år på Seram så har vi börjat fokusera på mindre gultofskakaduan (*C. sulphurea*), särskilt den oerhört sällsynta mellanstora gultofskakaduan under senaste 5 år. Eftersom det endast finns omkring 15 individer kvar i det fria, har detta arbete möjligheten att bli mycket produktivt, om inte kritiskt, för att nå framgång i denna utmaning i bevarande. Det har varit möjligt för oss att fortsätta våra studier med nyligen erhållen finansiering från Loro Parque och Disney och särskilt nu då vi har startat ett samarbete med World Parrot Trust.

Vad tror du då är de viktigaste bevarandefrågorna för Indonesiens papegojor? Fångst och habitatförstörelse är de viktigaste frågorna om än riskerna varierar från art till art. Dessa kan enligt min åsikt bäst tas upp i utbildning samt i försörjning av hållbara resurser vilken inte bör vara beroende av att fånga fåglar. För IPP, har utbildning involverats i vårt C-A-P (Conservation-Awareness-Pride)-program för barn (Bevarande, Medvetenhet, Stolthet). Detta program leds av våra speciella indonesiska samarbetspartners Dudi Nandika och Dwi Agustina i vår systerorganisation "sister NGO", Konservasi Kakatua Indonesia ("Conservation of Indonesian Cockatoos").

Vårt arbete med att leda eko-turer i samarbete med myndigheterna på Seram motarbetar aktivt smuggling och att utföra arbete med nya lagar för att skydda papegojor är, tror jag, värdefullt men är begränsade till norra Seram och är därför av begränsad varaktighet eller spritt värde. Vi är alla inom IPP stolta över att dessa ansträngningar har lett till stopp på allt

infångande av fåglar i området som vi arbetat inom och detta visar att denna modell kan användas framgångsrikt för att reducera och t.o.m. stoppa smuggling. Bevarande av habitat för dessa långlivade papegojor går hand i hand med detta. BirdLife Indonesia (nu Burung Indonesia) säger: "Hur skulle DU tycka om att leva i en bur?"

Papegojor ger mig stor glädje och berikar mitt liv. Jag tror att alla som verkligen älskar papegojor på något sätt behöver betala en skuld till både sällskaps- och fria papegojor. Om vi kan göra det så får vi en belöning som vida överskrider kostnaderna, särskilt spänningen och tillfredsställelsen att se dessa fantastiska fåglar flyga fritt i sina egna hem i det fria.

Bildtexter:

(*överst till vänster*) Stewart med en mindre gultofskakadura (*C. sulphurea*) som han fann gömd på en fågelmarknad.

(*ovan*) En vild Moluckkakadua (*C. moluccensis*) efter rehabilitering.

(*i bakgrunden*) Denna grupp av fåglar utgör kanske på ett enda foto hela världspopulationen av mellanstor gultofskakadua (*C. abbotti*).

En berättelse om två parakitarter

Av Bethany Jackson och Claire Raisin

Projekt som rör bevarande av papegojor världen över måste hantera en växande mängd hotbilder. Man kan säga att de mest utsatta populationerna finns på öar med fåglar som inte finns någon annanstans. De här populationerna behöver inte bara utstå införda rovdjur och andra konkurrenter utan också förstörda livsmiljöer och urbant intrång. De måste klara allt detta med de geografiska begränsningar som en ö har. Många av dessa populationer har låg genetisk föränderlighet på grund av olika effekter som flaskhalseffekten och små populationer. Detta tillsammans kan minska populationens förmåga att stå emot snabba miljöförändringar och nya sjukdomshot.

Den utrotningshotade Mauritiusparakiten är bevarandets framgångssaga. Den har återhämtat sig från cirka 20 kända fåglar på 1980-talet. Det är den sista kvarvarande endemiska papegojarten på Mascarene Islands i Indiska oceanen. Mauritiusparakiter lever nu på en ö som har mindre än 1 % kvar av ursprunglig skog samt med införda konkurrenter som rovdjur såsom katter och råttor som utgör ett konstant hot. "Mauritian Wildlife Foundation" (MWF), "Government of Mauritius National Parks and Conservation Service" (NPCS) och flera internationella bevarandeorganisationer intensifierade återhämtningsprogrammet för att rädda denna viktiga art. Som resultat av intensiva skötselåtgärder som innebar övervakning av boplatser, uppfödningshjälp och extra föda, växte populationen till cirka 300 fåglar till år 2005 och det såg ut som om den fortsatte växa.

Allt verkade vara bra.

Tvärsöver den Indiska oceanen var berättelsen i stort likartad men med andra individer. Papegojorna på Nya Zeeland utvecklades i isolering, fria från däggdjursliknande rovdjur och livsmiljöförändringar som människan skulle ha orsakat. De utvecklade några exceptionellt unika och ikoniska egenskaper såsom hos den stora, nattliga Kakapon/ugglepapegojan (*Strigops habroptilus*) som är utan flygförmåga. Med människan kom så förstöring av

livsmiljön och införda vesslor, råttor och katter. De här nya hoten slog hårt mot ursprungliga fågelpopulationer och utrotade minst 51 arter i Nya Zeeland på endast på 150 år. Många arter som rödpannad kakariki (*Cyanoramphus novaezelandiae*) häckar sällan på fastlandet där hoten fortfarande existerar. I stället bor största delen på kustnära rovdjursfria öar.

Nya Zeeland har visat vägen med program som återställer öar, flyttar bort rovdjur och återupplivar livsmiljöer för att ursprungliga fågelarter ska kunna leva kvar och återhämta sig. Tiritiri Matangi-ön är ett fridlyst område och är en sådan tillflyktsort. Ön förvandlades på 1980-talet från ofruktbar mark till en ark för det ursprungliga djur- och växtlivet med hjälp av en armé frivilliga som planterade över 300 000 träd under en 10-års period. Aktiv förflyttning av alla däggdjursliknande rovdjur och kontinuerlig skötsel utförs av "Department of Conservation" och frivilligrupper ("Supporters of Tiritiri Matangi") och gör det möjligt för 30 000 besökare att varje år uppleva en levande ö med ursprunglig fågelsång. På ön finns det rikligt med rödpannande kakarikier med sina vibrerande gröna fjädrar, ståtliga röda hjässa och kännetecknande tjattrande.

Forskare har nyligen funnit att det finns någonting annat gemensamt med de här två fågelarterna och det är tyvärr en virussjukdom som drabbar näbb och fjäder ("beak and feather disease virus", BFDV – också känd som PBFD). Viruset kan vara ett allvarligt hot mot vissa arter då unga fåglar dör och vuxna dukar under efter månadslång fjäderfällning och kollaps av immunsystemet. Vilken art som helst kunde vara utan detta inte minst de utrotningshotade Mauritiusparakiterna och rödpannande kakarikierna. De här två arterna har överlevt utmaningar som människan har orsakat med sin kolonisering och nu möter de ett nytt och kanske mer lömskt hot som kan påverka dem även i deras ursprungliga livsmiljö. Som vi vet är viruset i naturen komplext och bevarandeprogrammen utmanas att förstå på vilka sätt viruset visar sig.

2008 upptäckte forskaren dr. Luis Ortiz-Catedral BFDV för första gången bland vilda rödpannade kakarikier på Little Barrier Island. Sedan dess har det också bekräftats att sjukdomen finns på Tiritiri Matangi Island och Fiordland (South Island). Fältteamet från "Mauritian Wildlife Foundation" fann BFDV bland Mauritiusparakiterna 2006 och det förknippades med viss dödlighet inom arten. Forskare från "Durrell Institute of Conservation and Ecology" i Storbritannien har upptäckt viruset i blodprov från fåglar före och efter tydligt sjukdomsutbrott. Fast det finns över 500 fåglar i Mauritiusparakitpopulationen nuförtiden (PsittaScene, augusti 2010) är sjukdomen fortfarande ett skäl till yttersta oro.

När man visste hur smittsam BFDV kunde vara var Mauritiusparakiternas fältteam tvunget att snabbt ändra populationens skötselrutiner. Alla invasiva åtgärder stoppades omedelbart och inga flera fåglar togs in. Det blev mer 'bort med tassarna' – inställning och från och med nu togs inga ungar omhand hur dåligt de än utvecklade sig i föräldrarnas sällskap. Man önskade att denna åtgärd skulle minska spridningen av infekterat fjäderdamm och bomaterial mellan bona. Genom systematisk provtagning kontrollerades alla ungar i boet och flygfärdiga ungar för BFDV. Vuxna fåglar testades också regelbundet för att fastställa virusinfektioner.

På Nya Zeeland startade "Department of Conservation" och lokala forskare en undersökning bland papegojor på de två största öarna i försök att ta reda på hur utbrett

viruset var och om det hotade också kritiskt utrotningshotade papegojor som orangepannad kakariki (*Cyanoramphus malherbi*) och Kakapon.

Praktrosellor (*Platycercus eximius*), en art som är icke-endemisk på Nya Zeeland, etablerade sig tidigt på 1900-talet på North Island. De är kända virusbärare och upprätthåller det med stor sannolikhet i naturen. Utmaningen för bevarandeforskare koncentrerade på Nya Zeelands endemiska papegojpopulationer var att avgöra vilken roll rosellorna möjligen spelade som sjukdomsreservoar. Om de kan upprätthålla sjukdomen i högre grad kan deras närvaro begränsa de ursprungliga papegojornas återhämtning, speciellt där inkommande rosellor och ursprungliga papegojor lever sida vid sida i naturen. När man introducerar fåglar på nytt och förflyttar fåglar har man börjat förstå hur och var viruset förekommer och det är viktig information för beslutsfattare i Nya Zeelands bevarandeprojekt för papegojor.

Sjukdom och bevarande

Sjukdom som påverkar bevarandet av vilda fåglar är ingen nyhet och risker för uppdykande sjukdomar har blivit mer vanliga med några dramatiska exempel nyligen. 1999 rapporterades det att amerikanska kråkor (*Corvus brachyrhynchos*) bokstavligen föll från himlen i New York City. Forskarna hade lite tidigare upptäckt att West Nile-viruset hade kommit till Amerika och att viruset infekterade och var dödsorsak bland flera fågelarter och också bland människor. Kråkorna verkade vara speciellt mottagliga och forskarna antydde att vissa populationer minskade med upp till 60 %. Sjukdomen var så tydlig bland kråkorna att de blev en pålitlig indikator för virusets spridning och antalet döda kråkor blev ett av sjukdomens övervaknings sätt.

Lyckligtvis är BFDV inte slutet för de flesta populationer. Virus orsakar vanligtvis dödlighet bland väldigt unga fåglar så det är inte en allmän orsak till populationens kollaps. Men viruset kan ha diskreta konsekvenser som misslyckad häckning, ägg som inte kläcks, ungar som dör i boet och sådant som är svårare att se i en vild population och det kan orsaka långsiktiga motgångar för återhämtningsprogram. För små utrotningshotade fågelpopulationer kan till och med låg dödlighet ha långsiktiga konsekvenser för artens livskraft. Effekterna kan bli betydligt flera när man tar hänsyn till hur det kan påverka nya populationer som kommer från program som arbetar med reintroduktion och förflyttningar.

Global smittspridning är inget nytt begrepp men BFDV är en intressant fallstudie. Hur nådde det över hela världen från förmodlig källa i Australien? Vilken roll har den legala och illegala handeln med papegojor i virus-spridningen? Virus- och molekyläre experter testar fortfarande möjligheten till existensen av multipla virusstammar som kan innebära introduktion av virusvarianter från olika källor i andra länder. Molekylära studier har lett till en CSI-liknande inställning till att denna sjukdom följer spridningen genom att spåra källor. Teknologin gör det möjligt att identifiera varje virus genetiska "signatur" och nu kan vi utskilja hur viruset rör sig och ändrar skepnad. Nyckeln till att förstå BFDVs historia och källor ligger idag på nivån att man DNA-testar viruset. Det här är en del av pusslet som kommer att hjälpa oss förstå och kanske få bukt med detta hot.

Att förstå hotet

Fast vi vet mycket om BFDV, speciellt bland sällskapsfåglar, finns det mycket kvar att lära hur viruset påverkar vilda populationer, speciellt de som har andra hotbilder och är mindre till antalet. BFDV orsakar varken samma symptom, inte heller samma dödlighet, bland alla arter. Tester har också sina begränsningar oavsett teknologins framsteg och det finns fortfarande oklarheter som hindrar full förståelse. Hur länderna hanterar problemet beror på vilka papegojarter de har, i vilken miljö arterna lever, lokala hot och andra stressfaktorer såsom förändringar i livsmiljön, klimatförändringar och kanske det viktigaste, landets sätt att prioritera bevarandet av sina ursprungliga arter.

Vad kan vi göra?

Man har utvecklat vacciner och de är möjliga i teorin men användningen kan vara ett mindre sannolikt alternativ i framtiden. Kostnaderna för att få vaccinet till allmänt kommersiellt bruk och för att testa det på flera kritiska arter är stora. Det är mycket möjligt att olika vilda stammar av BFDV över världen är resultatet av oavsiktliga eller avsiktliga frisläppningar av sällskaps- eller exotiska papegojor i naturen. Att kunna engagera och utbilda papegojägare om konsekvenser för de lokala/ursprungliga papegojorna samt om vikten av ansvarsfullt ägande är en central del i hanteringen av nya utbrott både på Nya Zeeland och på Mauritius. Det hjälper också att skingra andra oroshärdar som rör papegojornas bevarande. Många andra sjukdomar kan på samma sätt spridas i naturen.

Det finns ingen karantän för fåglar som flyttas runt på grund av illegal handel och därför kan man inte testa dessa fåglar för sjukdomar. Den globala handeln med exotiska djur anses vara nummer två efter handeln med narkotika och är en stor ickekvantifierbar risk. Den historiska utbredningen av BFDV berodde sannolikt på både illegal och legal handel med vilda djur. I länder som Nya Zeeland med aktuella importrestriktioner på exotiska papegojarter, utgör just illegal handel en uppenbar risk för introduktion av nya virusstammar och andra exotiska sjukdomar. Höga priser och krav på antingen CITES – listade arter eller arter med handelsrestriktioner ger fart åt illegal handel. Handelns konsekvenser känns på många nivåer, inte bara som sjukdomsrisik. När man flyttar häckande individer från utrotningshotade eller kritiskt utrotningshotade arter kan det få långsiktiga konsekvenser för en liten populations överlevnad. När man förstår de här konsekvenserna och riskerna med sjukdomsspridningen samt hjälper lokala myndigheter övervaka handeln, har man viktiga komponenter till världsomfattande bevarande av papegojor.

En stor del av bevarandet av utrotningshotade papegojarter över hela världen handlar om att reintroducera fåglar till nya områden och att skapa ökande/förstärkande populationer samt variera nivåerna på intensiv skötsel. Det är viktigt att vi lär oss mera om BFDV så att vi kan förstå konsekvenserna av denna sjukdom på fasta och återhämtande populationer. Aktiv skötsel av utrotningshotade arter kan också orsaka sjukdomsrisiker genom förflyttningar. Det är viktigt att beslutsfattarna inom bevarandet har kontroll på detta och annan sjukdomsspridning. Papegojägare kan också hjälpa till genom ansvarsfullt ägande, med rådgivning till andra papegojägare och genom att förhindra oavsiktliga frisläppningar.

Speciellt tack till: "New Zealand Department of Conservation", SoTM ("Supporters of Tiritiri Matangi"), Murdoch University, Auckland Zoo-personalen och "Auckland Zoo Conservation" för stöd till detta arbete samt Dr Arvind Varsani, molekylärvirolog vid University of Canterbury som bearbetade proverna gratis som stöd åt att förstå denna sjukdom.

Bethany Jackson är PhD-kandidat vid Murdoch University och hon forskar i BFDV på papegojarter på Nya Zeeland. Hon är veterinär specialiserad på bevarandemedicin och har arbetat i privat praktik och i bevarandeprojekt i Australien, Nya Zeeland och Sydamerika.

Claire Raisin är intresserad av bevarandemetoder och genetik på små och återhämtande populationer. Under hennes PhD forskade hon på spridning av PBF, inavel och genetisk mångfald på Mauritiusparakit och bevarandemetodernas konsekvenser för artens återhämtande.

Bildtexter:

På två olika öar, två olika papegojarter – rödpannade kakarikier (till vänster) och Mauritiusparakit (ovan) – möter utmaningen från den ökända sjukdomen.

Virussjukdomen som drabbar näbb och fjädrar har nu påträffats både på Nya Zeeland och på Mauritius. Skadan på fjädrarna kan vara förfärlig (nedan) och resultatet är dödligt. Om fågeln överlever infektionen kan den få bestående men (ovan).

Fåglar som rödpannad kakariki fångas först försiktigt med nät. Varje individ testas för flera sjukdomar med prov från fjäder, blod, avföring och hud.

Fåglarna släpps fria oskadda och beslutsfattarna använder testresultaten för att stoppa sjukdomsspridningen, ett riktigt hot för utrotningshotade eller återhämtande arter som dessa.

Papegojnyheter

CITES misslyckas med bevarande av gråpapegojor

CITES ("Convention on International Trade in Endangered Species") ständiga utskott godkände nyligen årlig export av 3 000 gråpapegojor från Kamerun.

Trots World Parrot Trust insatser och nästan 42 000 signaturer som stöd i vår namninsamling mot handeln med gråpapegojor i Kamerun och i Kongo misslyckades CITES med att slutligen skydda fåglarna från ohållbar handel. De ignorerade sund vetenskap, global folkopinion och reglerna i egen konvention.

I stället för att skydda dessa globalt hotade arter valde de att hellre återöppna handeln från Kamerun genom tillåtelse att lagligt exportera 3 000 fåglar årligen från landet. Som resultat kommer 6 000 fåglar tas från naturen eftersom ungefär 50 % av dessa fåglar dör mellan fångande och export. CITES misslyckades också stoppa handeln från Demokratiska republiken Kongo, trots att Kongo har upprepade gånger överskridit sin årliga kvot på 5 000 fåglar.

Men vi kommer att fortsätta kämpa! Handeln med vilda fåglar har varit förödande för gråpapegojor och Timnejakos. Massiva nedgångar i populationerna har skett i nästan varje land där dessa fåglar finns. Men trots CITES bakslag har trenden till övervägande del varit positiv: för tio år sedan exporterade sju länder dessa fåglar, idag bara två. Då exporterades lagligt över 30 000 fåglar varje år, idag är sammanlagd kvot begränsad till 8 000 fåglar – mer än 70 % mindre än för ett decennium sedan.

Under de kommande månaderna fördubblar WPT sina insatser:

- Att kräva att båda arterna – gråpapegojor och Timnejakos – kommer på Appendix I-listan (betyder att kommersiell handel inte är tillåten)
- Att hjälpa lokala regeringar ta itu med handeln
- Att ge stöd för insatser att rädda, rehabilitera och släppa fri beslagtagna fåglar.

Namninsamlingen för gråpapegojor i siffror

Vår change.org insamling med namn till CITES sekretariat uppmanade CITES ständiga utskott att upphäva all handel med gråpapegojor (*Psittacus erithacus*) från Kamerun och Demokratiska republiken Kongo. Uppslutningen var otrolig. På bara 10 dagar nådde vi vårt mål på 40 000 signaturer och levererade namninsamlingen till CITES. Fast de misslyckades skydda fåglarna är vi uppmuntrade över nivån på engagemanget och stödet för detta arbete från hela världen.

Totalt antal signaturer: 41 387
Totalt antal länder och områden: 139

Land	Summa
Förenta Staterna	30 789
Storbritannien	2 049
Japan	1 483
Canada	1 081
Australien	612
Tyskland	507

Hela listan finns på psittascene.org

Källa: <http://parrots.org/flyfree/cites-results.html>

Papegojhändelser

Tänk på papegojor 2012, Woking Leisure Centre, 20e maj

World Parrot Trust var stolta över att vara en del av detta helt nya papegojevenemang. Evenemanget innehöll talrika utställningsbord med allt vad en papegojägare kunde vilja ha. Uppvisningen av fritt flygande fåglar gjorde ett fantastiskt jobb då man demonstrerade möjligheten att träna sällskapspapegojan så att den kan leva lyckligt i en familj. En enorm teaterläktare hade fyra talare: Neil Forbes, John Hayward, Rosemary Low och David Woolcock. Diskussioner handlade om fåglarnas hälsovård, diet och näring, beteende,

träning och berikande, säkerhet och häckning. WPT hade ett väldigt populärt bås och lyckades samla in 1040,44£.

David Woodcock, Paradise Park, Träning med konst och vetenskap

Natural Encounters, Winter Haven, FL

2a-7e februari 2013

I detta 5-dagars seminarium kommer deltagarna lära sig hur man på ett effektivt och humant sätt skapar en relation som berikar både papegojor och deras ägare.

Tfn (407) 938-0847 www.naturalencounters.com

Frisläppningar på Bonaire

I juli 2011 beslagtogs 112 papegojungar, inklusive 16 gulskuldrade amasoner från tjuvjägare på Bonaire. Den här amasonen, Sid, var bara en vecka gammal. Den lokala bevarandegruppen Echo släppte honom fri under sommaren.

Vårt misstag

På baksidan på vårt maj-nummer presenterade vi stolt Steven Murphys utmärkta bild på dubbelörad fikonpapegoja (*Cyclopsitta diophthalma marshalli*). Vi påstod att fikonpapegojan är den enda australiensiska fågel som karvar ut egna hål ur träd. Men ett sådant djärvt uttalande bara ber om motsägelse! Det visar sig att rödkindad sammetspapegoja (*Geoffroyus geoffroyi*) med underarter i Indonesien, Papua Nya Guinea och Norra Australien gör detsamma. Tack för noggrann läsning!

Mera online:

Läs mera online, länkar till relaterad information mm:

- länkar till mångåriga bevakningar och rapporter om blåstrupiga aror
- extra bilder om blåstrupiga aror
- En fullständig rapport om årets fältarbete med större gultofskakaduor
- Länkar till alla webbsidor om våra artiklar nyheter och händelser

www.psittascene.org

Tillgängliga språk: holländska, tyska, italienska, portugisiska, spanska och svenska

Gå gärna in på Facebook World Parrot Trust Sweden (Scandinavia)